

KZDZ

GLASILO ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — IZHAJA VSAK DRUGI ČETRTEK. —
NAROČNINA: LETNO DIN 20, POD SKUPNIM OVITKOM DIN 18. — ROKOPISI SE POŠILJAJO
NA NASLOV: UREDNIŠTVO »KRESA«, LJUBLJANA, KRŽIČEVA 6. — UPRAVA: »KRES«, RA-
KOVNIK, LJUBLJANA 8. ČEKOVNI RAČUN ST. 17.871.

LETO XI.

LJUBLJANA, ČETRTEK 26. DECEMBRA 1940.

ŠTEV. 26.

✠ Dr. Anton Korošec

Našega najboljšega prijatelja ni več. Bil je vedno naš najzanesljivejši svetovalec, pa tudi najiskrenejši podpornik in zaščitnik.

S kakim veseljem je prihajal na naše prireditve, pa naj so bili to manjši nastopi ali veliki tabori! Če je le mogel, je prišel med nas. Med mladino je ves oživel in ni skrival svojega veselja nad pristočno vdanostjo, s katero ga je mladi svet vedno in vedno pozdravljaj.

Ko smo ga povabili na zadnjo mladinsko akademijo, je najprej sporočil, da mu ne bo mogoče priti. Na dan akademije pa je poslal obvestilo, da bo vendarle prišel. Kdo bi si mislil, ko ga je mladina in do zadnjega kotička napolnjena unionska dvorana na tej akademiji z velikim navdušenjem pozdrav-

ljala, da jemljemo slovo od njega, ki nam je bil vsem tako drag in mil!

Zelo pa se je veliki pokojnik vedno zanimal tudi za naše notranje delo. Ponovno je v razgovorih poudarjal, da je bila naša organizacija ustanovljena kot mladinska vzgojna organizacija, da moramo zato vedno najbolj paziti na vzgojo in izobrazbo svojih članov. Želel je, da smo mu pošiljali vse naše liste in knjižice, pregledoval jih je in nas večkrat opozarjal, kaj bi še storili, da bi naše delo bilo bolj uspešno.

V načelnih vprašanjih je bil strog in jasen. Rekel bi, da je tu prenehal biti politik. Ko je bilo na dnevnem redu vprašanje, ali naj bivša orlovska organizacija vstopi v organizacijo, ki ni bila v skladu z našimi načeli, je dobesedno izjavil: »Raje častno umreti kakor prelomiti načela.«

Zopet in zopet pa je tudi poudarjal, da se mora pravilna telesna vzgoja po naši organizaciji razširiti med vse plasti slovenskega naroda. Iz izkušenj, pridobljenih v burnih dobah, ko je vodil narod, je čutil in vedel, da je našemu narodu potrebna samozavest, disciplina in enotna volja — kar vse je zlasti sad pravilno izvajane telesne vzgoje med mladino. Zato je vedno pazil na to, da se je mogla naša organizacija neovirano in dobro razvijati. V težkih časih preganjanj je velikokrat dajal nasvete, kaj in kako naj mladina dela, da ne zaostane in se zgubi, da pa tudi ne pride v nasprotje z obstoječimi zakoni. Njemu in nam je bilo največje zadoščenje, ko je s svojim odlokom kot notranji minister zopet omogočil našim odsekom neovirano in svobodno delo za napredek slovenskega naroda.

Naravnost legendarno čista pa je bila pokojnikova ljubezen in vdanost domovini in kralju. Ta ljubezen in vdanost je bila tako močna in iskrena, da je moral pridobiti zase vsakega pošteno in iskreno mislečega jugoslovanskega državljan. Zato pokojnik ni branil s svojim priznanjem naši organizaciji, ki je z veliko aktivnostjo zanesla med svoje

mlade vrste načelo neomajne zvestobe in vdanosti Bogu, domovini, kralju. V tem nam bo veliki pokojnik vedno najsvetlejši in najzanesljivejši vzornik.

V velikih in težkih časih je dr. Anton Korošec zapustil svoj narod. Toda položil je že močne temelje za razvoj in napredek slovenskega naroda v močni in

svobodni Jugoslaviji. Mi moramo na teh temeljih graditi dalje in storili bomo to. To naj bo sveta obljuba dr. Antonu Korošču, ko se poslavljamo od njegovih zemeljskih ostankov.

Njegov duh bo vedno med nami.

Dr. St. Žitko.

Praznik miru

Sveti božični mir je prišel na zemljo pred 1940. leti, prinesel ga je Kristus — Mesija. V jasticah na slami se je rodilo odrešenje človeškemu rodu, v revnem hlevcu je prišla na svet druga božja oseba kot odposlanec Boga — Očeta, da zopet vzpostavi mir in spravo med Stvarnikom in človekom, ki se mu je uprl, da daruje zadostilno daritev za vse otroke Adamove, da podre človekov napuh, ki je bil kriv, da je poslej človeku zemlja »trnje in osat rodila«.

Jezus v jasticah je prinesel svetu mir in spravo. A svet ga ni hotel sprejeti, ven iz mesta ga je odri-val, ven iz svoje srede. Ali je danes kaj drugače? Ali ni svet tudi danes odrinil Boga iz svojega srca, iz šol, iz uradov, iz javnosti? Tudi današnji človek noče sprejeti Boga — Zveličarja, tistega, ki mu pri-naša mir in spravo!

Božja potrpežljivost je sicer neskončna, a pro-ti upor, proti grehu ni neskončna. In Bog je udaril kot nekoč v raj, tudi danes... Ali ne krvavi člo-veški rod že nad eno leto? Ali ni vseh današnjih ne-zgod po Evropi in svetu zopet kriv — napuh? Člo-vekov napuh, ki hoče biti zmerom in povsod prvi, najvažnejši, ki hoče imeti vse sam in bližnjemu ne privošči niti pravega prostora na zemlji, čeprav je ta dana vsem ljudem v uporabo?

Praznik miru naj bi vendarle spametoval narode, da potihnejo topovi in strojnice in puške, da se naseli zopet mir k nam, mir, ki ga tako željno pričakujejo milijoni in milijoni nedolžnih žrtev!

Zaradi nedolžnih, upajmo, se bo Bog usmilil vsega človeštva in mu dal pravo spoznanje, da se z uničevanjem in rušenjem ne gradi nobeno blagostanje za človeški rod, marveč da je njegovo dobro in napredek le v miru mogoč.

Veliko smo dolžni, dragi fantje, Jezuščku v jasticah, a v prvi vrsti letos to, da molimo za mir, za sveti božji mir. Zastonj se trudijo vsi diplomati, zastonj pojo svojo strašno pesem boj-na orožja: ne bo miru, ne bomo pozidali hiše miru, če je ne bomo zidali z Bogom, z molitvijo, z žrtvami! Da, tudi z žrtvami, z odpovedjo. Naša organizacija molitev in žrtev zmerom in zme-rom priporoča svojim članom. Vse molitve in vse naše žrtve naj bodo o letošnjem božiču po-svečene — prošnji za mir. Kot pastirci bodimo, k jasticam poklekimo in molimo, molimo Dete božje, rojeno v sveti božični noči. Kot pastirci darujmo Detetu vse svoje križe in težave, naj bi jih sprejel kot daritev za spravo, za mir.

»Pastirci, kam hitite,
že pozno je nocoj!«

Tako kliče božična pesem nam, ki hitimo z vso naglico v svet, na delo v tovarno, na polje, v urad, v šolo... Samo k Bogu tako redkokdaj pohitimo! Odložimo v teh svetih božičnih dneh za trenutek svoje dnevne brige in skrbi in pohitimo k jasticam in ob sveti Družini praznujmo največji praznik — miru in spravi! Tam ob jasticah pa prosimo, da bi se čimprej zbral ves svet okrog svojega Očeta — v miru in medsebojni ljubezni, ki bo človeku prinesla srečo v Bogu!

F. J.

Jezušček.

Tega smo pa res veseli

Mladinska založba v Ljubljani (Stari trg, 30.) je začela izdajati igre s samimi moškimi vlogami. Kot prva je izšla Janeza Pucelja »Egiptovski Jožef«. Stane 12.— dinarjev. Dovoljenje za uprizoritev se dobi z nakupom 5 izvodov.

Egiptovski Jožef je prvi zvezek »Mladinskega odra«, ki ga s tem začenja izdajati Mladinska založba in ki bo vseboval fantovske, dekliške in otroške igre. Celoletna naročnina — 6 zvezkov — bo znašala din 48.—.

Berite! Fantje, prvo nedeljo v januarju 1941, dne 5. l. bo ob pol petih popoldne v ljubljanskem radiu predavanje o tisku ZFO. Govoril bo urednik Kresa. Poslušajte!

Kaj imate rajši?

Prihodnje leto mora Kres izhajati vsakih 14 dni kot do zdaj, stalno na 12 straneh!

Čakajo nas velike prireditve, treba bo o njih veliko pisati, pa že zdaj primanjkuje uredniku prostora. Zato moramo Kres povečati!

Na 12 straneh pa bo mogel izhajati le,

1. če mu naročnino dvignemo za 6 dinarjev, tako da bi stal din 26, pod skupnim naslovom din 24;

2. ali pa če vsak odsek pridobi najmanj še 7 novih naročnikov.

Akademlja 30. XI. 1940: Naša mladina okrog svojega kralja.

Kaj imate rajši?

Uprava bi želela, naj bi naročnina ostala dosedanja. To pa je odvisno od vas, fantje, če boste za svoje glasilo pridno poagitali in mu pridobili veliko novih naročnikov.

Ne le vsak naš član, tudi vsak naš prijatelj bodi naročnik Kresa. Da boste imeli več veselja za agitacijo, razpisujemo tudi letos lepe knjižne nagrade:

Kdor pridobi 3 nove naročnike, prejme povest »Spomini orlovske mladosti«. Za 5 novih naročnikov si lahko izbere katero sledečih knjig: Socialna ekonomija, Zabret: Orlovstvo, dr. Jeraj: Vzori slovenskih fantov; za 7 novih naročnikov: dr. Ahčin: Komunizem ali »Stori to!« broširano. Za 10 novih naročnikov pa: dr. Ahčin: Komunizem ali »Stori to« vezano. Za 12 novih naročnikov bo prejemal 1 izvod Kresa za l. 1941. zastonj. Isto za vsakih nadaljnjih 12 naročnikov.

Nagrade prejme le, če so naročniki res novi in če bodo plačali naročnino do 15. februarja.

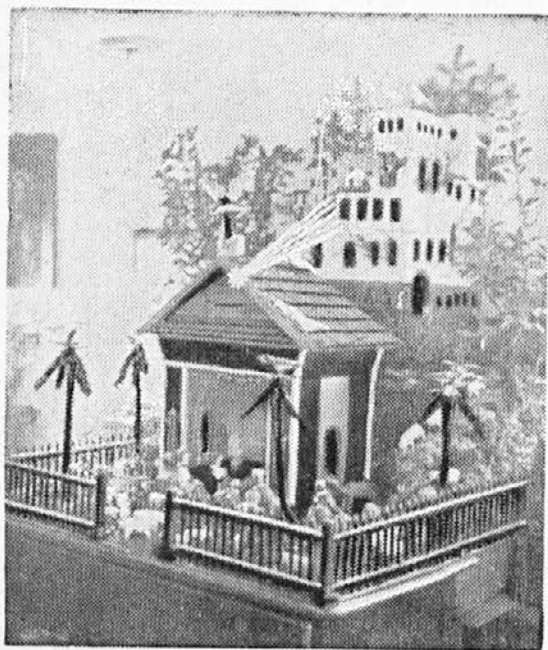
Z novimi naročniki pohitite! Prvi številki prihodnjega letnika, ki bo izšla 9. januarja, bomo priložili položnice za plačilo naročnine. Takrat bomo morali že objaviti, ali bo ostala naročnina ista, ali jo bomo morali zvišati.

Fantje, delajte na to, da ostane dosedanja naročnina! Zato pa čim več novih naročnikov!

*****

Blagoslovljen božič in zadovoljstva ter miču polna nova leta želita uredništvo in uprava!

V božično noč

Jaslice.

*Preko revnih koč,
v božično noč
plava
angelski zbor pojoč:
»Slava!«
Slava Bogu na višavi!
V solzno dolino gorja,
je odrešenje prinesel
Kristus, Zveličar sveta.*

*Hej, pastirci vi,
ste že slišali, videli
Jezuška?
V revnem vašem hlevu,
zapuščen, ubog,
je rojen vaš Mesija.
Le Marija
je pri njem,
z njo Jožef bedi ...*

Kdo ga ne pozna?

*Pridite, pastirčki,
pridite, molimo ga! ...*

Lokar Franc.

Pri polnočnici

(Sodobna razmišljanja.)

Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji. Začetek svetega evangelija: Takrat je izšlo povelje cesarja Avgusta, naj se popiše ves svet.

Ves svet. Po sedanjih štetjih nad dve milijardi ljudi.

Novorojenega je Devica še takrat pod srcem nosila. To Dete je Bog. Jezušek je veselje in mir. Dete vsak dan s slehernim izmed nas živi. Če to ni resnica, ni na svetu miru ljudem. Ta resnica ni cela. Nocoj si moram to priznati. Zakaj resnica o miru ni popolna resnica? Odgovor: Ker še drugi stavek glorijske ni dokončano dejstvo. Ljudje še nismo Bogu po volji. Bog — človek, božja volja — naša volja. Vesoljni svet, naša zemlja — jaz. Kakšna razmerja, prepadi in globine.

Sveta noč — angeli s prelepo pesmijo, obdržite nam nebo odprto! Ne zaprite nas zopet za vse leto v temo naših src. Samo Sonce sme zatemniti zvezde. Samo Bog sme zatemniti naše človeške ideje. Z zvezdicami revnih človeških idej preganjamo Sonce. Pregarjamo ga iz naših src. Svetlikanje in blesk ne odpravljata teme človeškega razuma. Samo krasita mrak človeškega duha. Krasote pa varajo, če nimajo jasne svetlobe. Tudi človeški rod je kruto varan ob svojih idejah brez Boga.

Ali Bog v človeških srcih že prebiva? Ali se v njih šele rodi? Ali je pa med nami še na križ pri-bit? Ta tri vprašanja si je razdelilo troje dejstev. Božji duh še v mnogih biva. Bog še se rodi vsak dan v mnogih, pravi katoliški Bog po aktivnosti zgleda in besed z Bogom oblagodarjenih. Bog se rodi vsak

K polnočnici gredo.

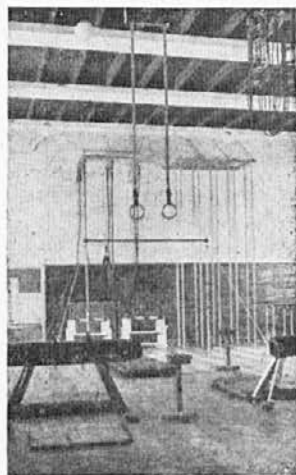
trenutek na ruševinah in nemogočnosti Bogu in pravičnemu človeku sovražnih svetovnih nazorov. Bog je pa tudi na letošnji božič na križu. Jezus je tam pred Jeruzalemom gledal vefilm človeških grozovitosti in se razjokal. Ni bila to žalost sentimentalnega pesimista, ampak grozovit pregled božjega realista.

Jezus je prišel zdraviti bolne. Bog je pravičen in usmiljen obenem. Ker je usmiljen, noče človeka dvigniti iz njegovega reda niti v angela niti v žival. V svoji neskončni božični dobrotljivosti pusti ljudem svobodno voljo in prosto rabo razuma. Sveta cerkev ta razum že nad 1900 let uravnoveša in zdravi z zdravili iz svoje prebogato založene lekarne in odstranja zastrupljenja. In zastrupljenj je ogromno — zunanjih in notranjih.

Velika svoboda božjih otrok je često nevarna. »Takrat je izšlo povelje cesarja Avgusta, naj se popiše ves svet.« Popisovanja so vedno nekaj neprijetnega, so poseganja v zaključno intimnost. Pa Avgust se na to ni oziral; sicer bi ne bil Avgust. Jezusa Nazarečana še ni sprejel v svojo svetovno statistiko. Sprejel je samo ljudi. Boga-človeka še ni sprejel. Besede, ki je meso postala, da bi lahko med ljudmi prebivala na viden način, še ni mogel sprejeti. Učlovečena Beseda je božji in človeški razum obenem. Ta božji razum je moral po človeški logiki spoštovati človeški razum, čeprav mu je bil človeški podrejen. Tako Bog spoštuje razum svojih stvariljude, drugače nam ne bi pustil misliti. Bog spoštuje celo človekov zastrupljen razum!

Stvarnik vsega ne prepusti svobodnih otrok božjih samim sebi kakor neusmiljeni starši, nevredni svojega imena, tudi nima do nas razmerja strogih dobrih staršev, ki se zdi, da otroka po nepotrebnem vznemirjajo s svojo svarilnostjo; božji skrbi je najbolj podobna skrbna dobra mati, ki se za otroka boji, ne more spati, prejoče za njim ure in ure in mu komaj pokaže svojo zaskrbljenost, samo da ne bi kalila otrokovega velikega hrepenenja po svobodi. Edino tako si morem razložiti, da Bog pripusti najhujša nasilja in krivice med ljudmi. Morda dobri in usmiljeni Oče često celo joče nad Jeruzalemom svojih

Vse za **telovadbo**, smučanje, sankanje, drsanje, lahko atletiko in ostale športe Vam nudi v veliki izbiri najsolidnejše

TVORNICI TELOVADNEGA ORODJA,
ŠPORTNIH POTREBŠČIN IN SMUČI.

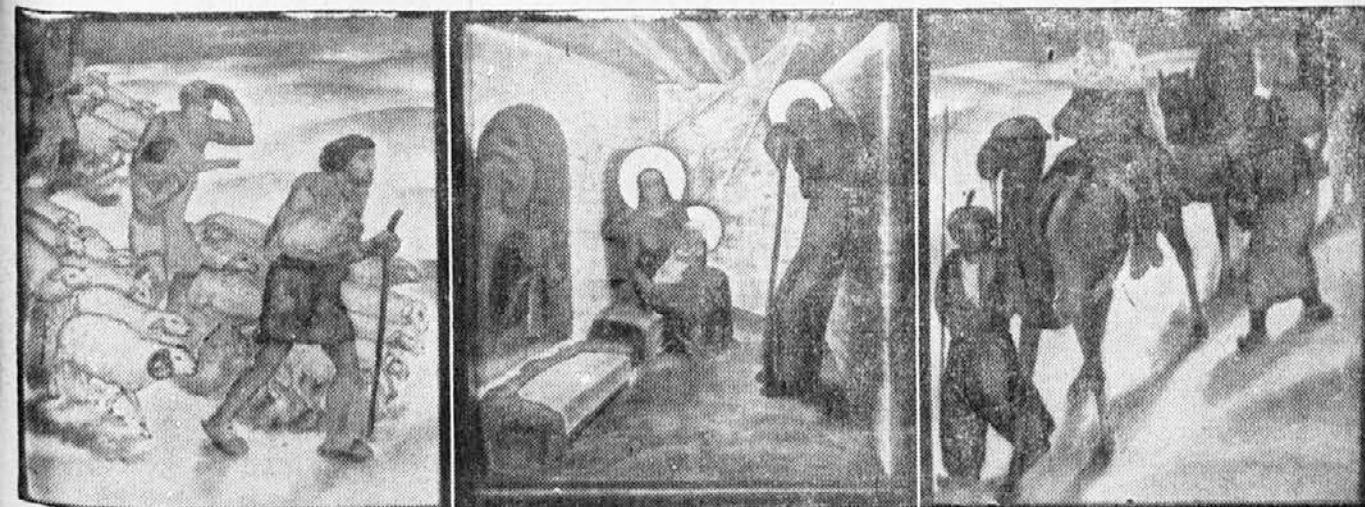
ŠPORTNA TRGOVINA

ALPINA

LJUBLJANA, Tyrseva c. 12

Zahtevajte ponudbe in cenik!

otrok, motiti jih pa noče drugače kakor po materinski beseda svoje Cerkve. Božični mir v svobodnih naših dušah je redek, ker nismo Bogu po volji taki, kakršni navadno smo. Kajti razvajeni otroci smo v razmerju do Očetove volje, strašno poredni smo. Nagajamo Očetu. Materi in drug drugemu, kjer le moremo. Nagajanje je veselje in žalost obenem. Druge razvajenosti so samo veselje, četudi trenutno, ali pa sama groza. Današnji otroci si tako radi nagajamo, veliki otroci in mali. Na eni strani je prevelika radost in veselje, na drugi pa istočasno neznošno

Božič — rojstvo.

trpljenje. Razvajeni močni otroci hočejo na vsak način nagajati slabotnejšim. Porežejo jim gube, v blatu jih povaljajo in raztrgajo jim obleko, potem pa se gredo dobrodelno akcijo. Za brezposelne, za sirote in vdove. 10 din dajo v časopisu priobčiti, da so darovali za človekoljubne namene, več 100 din pa zapravijo eno noč za svoje egoistične namene. Svet jih ima za dobre ljudi, morda celo za najboljše, po človeško mišljeno. Mati Cerkev si sicer ob tem dobrem človeku obriše solzo, božje Dete se krči v do-brotljivi bolesi.

Vkljub temu neskončno Modri spoštujemo neznan človeško modrost.

Koliko milijonov ljudi je, ki znajo pravilno rabiti ta božji dar. Noč novega ne mislijo, nič velikega ne mislijo, pač pa neizprosno dosledno. Ne dajo se zdemagogizirati nikomur. Tudi o najtežjih stvareh mislijo tisoči pravilno.

Vse drugo je že organizirano: Kapital, tisk, voj-ske, šolstvo. Samo spretni in dosledni misleci in delavci še niso organizirani v skupni tabor. Samo pravične ljudi mislim. Ko bi dobili ti ljudje oblast v

roke! Naš veliki mislec dr. Vidmar pravi, da se bo še to zgodilo, ker je človeštvo še mlado. Potem žena ne bo več stala obokanih oči z žuljavimi rokami pred ognjiščem in še v zadnjem obupu premišljevala, kaj naj postavi pred družino. Ker Bog je za vse ljudi pogrnil dovolj bogato mizo, samo bogati bodo morali dati nekaj prostora ljudem z manj brez-obzirnimi laktmi. Organizirati bodo morali svojo radio oddajno postajo, svojo telefonsko centralo in svoj dnevnik, da bodo bruhalo zdrave misli med človeški rod in krasili svoje velike ideje z enakovrednimi dejanji. Člani te organizacije bodo smeli biti vsi ljudje pravičnih misli in dejanj, bodisi da so to čistost obdržali preko svoje mladosti, bodisi da so si jo zopet priborili s pomočjo zdravil v veliki božji lekarni — sveti Cerkvi. To vse se bo zgodilo, ko bo človeštvo starejše, ko bodo zopet ljudem angelski glasovi z odprtega neba z močnim glasom oznanjali: »Slava Bogu na višavah«, pa nič več »In mir ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji«, ampak bo vse-mogočni Augustus v svojo veliko knjigo popisal ves svet: dobre in hudobne. **Marij Spreizenhart.**

Sveti večer med bednimi

*Nad temnim gozdom gluha noč molči.
Skozi sinje megle pelje bela cesta.
Čez sela in vasi in svetla mesta
k polnočni maši skozi mrak zvoni.*

*V polnočni izbi medla luč ugaša,
in v kotu Dete tiho v noč ihti,
zdaj vsakdo čaka, da spregovori
in tudi za njih grenko žalost vpraša.*

Emanuel Kolman.

Z mladino v zimsko naravo

Telesno delo v prosti naravi se bo kmalu ome-jilo, saj je pred durmi zimski čas. Mrazu in snegu se umaknejo ljudje, v tople prostore preneso življe-nje. Naši domovi bodo spet oživel, delo v njih bo povečano in stopnjevano. Igre, telovadba, izobraževalni in vzgojni sestanki in razne prireditve ter pri-prave za vse to bodo izpolnjevale večerne ure po naših domovih. Pravilno je to, krepiti moramo telo in duha, koristiti sebi in s tem tudi družbi, katere do-bri člani hočemo postati in ostati.

Vendar pri vsem tem delu v »zaprtih prostorih« ne smemo pozabiti, da telesu in duhu lahko damo mnogo tudi v prosti naravi. Posobno mladina ni zdrava, niti zadovoljna in srečna, če ji ne dovolimo uživanja zimskih dobrot. Zato le pustimo, naj se malo razvedre naši malčki s kepanjem, drsanjem in sankanjem ter smučanjem (seve le v dovoljenih me-jah!), ker to je potrebno njihovemu razvoju, ter zelo koristi mlademu doraščajočemu telesu. Zato nava-jajmo in priporočajmo mladini gibanje zunaj, po-magajmo ji, da bi lahko preživela vsak dan nekaj

časa zunaj. Z gibanjem bo ugrela premrle ude, v svežem zraku bo z igro in veseljem nevede nabirala novih moči in zdravja!

Zato le ven z našo mladino, na sani in smuč! Oboje bodo pametni in skrbni mladinski voditelji napravili s svojo mladino sami. Nikjer namreč ni toliko dobre volje, pridnosti, požrtvovalnosti in vztrajnosti kot pri delu, ki ga mladina ljubi, ker si pri tem napravlja pripomočke in sredstva za svoje lastno veselje in uživanje. Izkoristimo torej počit-nice za to delo, takrat ne bomo nič škodili šolskemu delu. Nadzorujmo pa vse delo in razvedrilo, poučimo tu in tam, kjer vidimo potrebo, koristnih naukov nu-dimo mimogrede! Takoj naj po nasvetih in s po-močjo starejših otroci sami izdelujejo preproste sa-ni in smuč, okovje, vezi in palice. Tako bodo lahko s svojim lastnim delom uresničili svoje želje in ho-tenja, si naredili lastno opremo in z njo uživali v snegu.

Zdravje in skrb za mladino zahtevata to, zato mladini radi pomagajmo, da si bo tako nabirala

svojo pridnostjo in delom tudi moči, zadovoljnosti in zdravja, kar bo dobra podlaga vsemu nadaljnjemu delu, ki ga bomo izvrševali s to mladino v učilnicah, telovadnicah in naših domovih. Na ta način bomo

utrjevali z veseljem igranjem in pridnim vadenjem v naravi telo in razvedrili duha, domovi pa bodo potem postali res tudi ognjišča veselja, dela in zdravja...

P. K.

Med nama

Pogumni strahopetec

Vem, da se ti zdi smešno, da sem to pismo naslovil s pogumnim strahopetcem. Pa menda vendar niso to fantje? Točno, fantje so. Fant, kajne, to je sam pogum, neustrašenost, korajža pravimo. Res je. Toda kolikokrat se fant pokaže kot pravi strahopetec. Saj jih poznaš.

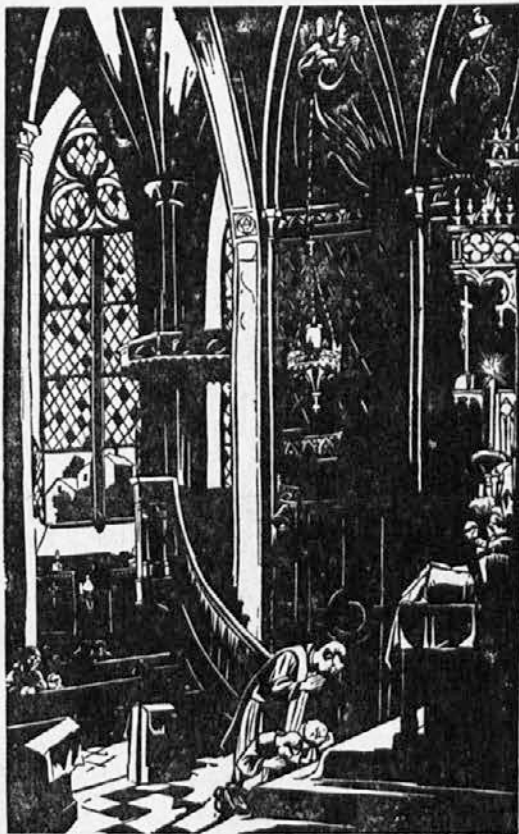
Ali je to korajža, če zvoni poldan ali Ave Marijo, pa fant ve, da takrat krščanski ljudje molimo, pa ne upa, ker je v družbi, ker se boji, da ga ne bodo imeli za tercijalca. Ali je to pogum?

V cerkev gredo in pridejo do cerkve. Ker drugi ostanejo zunaj, ostane še on, da se mu ne bodo smejali, če bo šel k pridigi ali k maši. Morda pa le pride v cerkev. Pa ti obliči kot štor za vrati, tam pod korom. Tudi k zakramentom bi šel, pa ga je sram. In tako dalje. To so tipični zgledi pogumnih strahopetcev. In to so največkrat ljudje, ki vse noči aufajo in vsakogar na korajžo kličejo, ki imajo po gostilnah prvo in zadnjo besedo.

Tale čuden strah, dragi prijatelj, moramo na nek način zadušiti v naših fantih. Čisto nepotreben je in mislim, da ne bo toliko truda, da te korajžne strahopetce malo vzgojimo. Sredstva so različna. Blizu Ljubljane je na neki fari starejši fant dobil mlade pobaline, ki so med našo stali pred cerkvijo in kadili cigarete. Pristopil je. »No, fantje, zdaj gremo pa takoj tje v oštarijo, jaz bom dal za dva litra!« Fantje so ostrmeli. »Veste«, nadaljuje tisti starejši fant, »je lepše, da greste v oštarijo, kakor pa da tu stojite v pohujšanje drugim. Kar pojdemo!« Šli so brž drug za drugim, pa ne v oštarijo, ampak — v cerkev! Tako jih je treba, ker lepi opomini dostikrat kaj malo zaležejo. Pomisli, tudi v naši fari imamo take junake, ki hodijo cerkev stražit, da jo takrat, ko je polna ljudi, kdo ne ukrade. Ali ste na sestanku že kdaj o tem govorili, kako bi

tem tičem odpovedali službo? To ni samo njihova zadeva, tudi ni samo zadeva župnikova ali kaplanova, to je v prvi vrsti fantovska zadeva in fantje ste dolžni, da jo uredite! Dobra vzgoja mladih fantov in dober zgled, to je za te strahopetce najboljša šola!

J. V.

Polnočnica.

Za fantovski sestanek

Odgovori na vprašanja v zadnji številki:

Peta kolona so notranji sovražniki v državi, prijatelji zunanega sovražnika kake države. V sedanji vojski so se zlasti pokazali na Norveškem, po Nizozemskem in Belgiji. Ob nastopu sovražnosti pomaga peta kolona sovražniku na najrazličnejše načine. Ruši mir med državljani, seje razprtije, širi razburljive vesti in podobno. Zato moramo biti pred peto kolono budno na straži.

2. Te dni obhajamo 75 letnico rojstva Janeza Evangelista Kreka, enega izmed največjih mož slovenskega katoliškega gibanja.

4. Advent ima štiri tedne kot spomin na štiri tisoč let, ki so pretekla od stvarjenja človeka do Kristusovega prihoda na svet.

4. Te dni je izšla v založbi Zveze fantovskih odsekov nova knjiga dr. Ivana Ahčina o prostožidarstvu. Naročite jo in berite, da se na kar najbolj stvaren način seznanite s to skrito organizacijo, ki je razširjena po vsem svetu.

5. Slovencem je najljubša podoba Marije Pomagaj z Brezij. Te dni jo je vodstvo Marijinih družb založilo in izdalo v velikem številu in jo lahko naročite pri domačem g. župniku.

IVAN NOVAK

Novela iz spomladi pred majniško deklaracijo. — Spisal Ivan Čampa.

Rajši bi umrla kakor prečula še tako noč. Če sem le trenutek zatislila oko, ste se mi takoj prikazali v snu vsi okrvavljeni in zakričati sem morala od strahu. Ponovno sem vstala in šla poslušat na vrata vaše sobe, če ste se že vrnili. Pa je bilo v njej tako tiho kakor v grobu. Ko sem se tretjič vračala v spalnico, sem bila prav na hodniku, ko sta nad hišo počila dva strela. Bila sem prepričana, da je po vas. Srce mi je povedalo, da prav vas love. Nekaj trenutkov nisem mogla ne naprej ne nazaj. Šele tedaj, ko sem zaslišala vaš obupni klic, sem se zavedela, da vam moram na pomoč. Kakor brez uma sem šla klicat babico in deklo, da bi vam šli na pomoč. Toda koliko časa je preteklo, da sem jima dopovedala, kako in kaj! Potem smo vas dolgo iskale v temi. Burja nam je ugašala svetilko, dež nam je bil v lica. In prav tedaj, ko sem obupana mislila, da vas ne bomo dobile, in si nisem znala razložiti, kam naj bi šli, sem vas zagledala pred seboj. Moj Bog, kakšen pogled! Bili ste preoblečeni in vas nisem takoj spoznala. Potem sem zagledala v svitu luči vaš obraz, pod vami pa mlako krvi. In nič se niste ganili, prav kakor bi bili mrtvi. Babica je bila tako razburjena, da sem se bala zanjo. Komaj sem jo pripravila do tega, da ni začela klicati na pomoč. Toliko treznosti sem kljub temu ohranila, da sem se zavedala: nihče ne sme vedeti za to, kar se je zgodilo. Lahko napravimo še sebi neprijetnosti.

Potem sva vas z deklo dvignili in odnesli v sobo. Dekla je takoj letela po zdravnika, midve z babico pa sva se trudili, da sva strgali z vas tiste cape, ki ste jih imeli na sebi. Babico sem morala kar naprej tolažiti in ji zagotavljati, da ji bom razložila, zakaj je potreben molk. Krj vam je pa kar naprej curljala iz rane in bala sem se, da boste izkrevavali. Ko je prišel zdravnik, mi je moral najprej obljubiti, da o tem nočnem obisku nikomur ne bo znil najmanjše besede. Potem vas je pregledal in ugotovil, da ste obstreljeni pod pazduho. Rana ni bila smrtna, zakaj krogla vam je predrila samo mišico in na drugem koncu izstopila. Prav zato si zdravnik ni znal razlagati, zakaj ste v nezvesti. Meni je bilo popolnoma jasno. Bežali ste in po nesreči padli čez škarpo nad vrtom. Morda vam je spodrsnilo na spolzkih tleh ali kar koli. Z glavo ste udarili nemara ob kakšen kamen, ki moli tu in tam iz zidu. Zdravnik je ugotovil, da imate na glavi res oteklino in da ste si tako pretresli možgane. Ko vas je obvezal, vas je poskušal tudi zbuditi, a je bilo vse zaman. Že med dnevom je prišel ponovno in vedno sem stala v skrbih ob njem. Nisem mu verjela, da boste ostali živi, čeprav me je zagotavljal, da poškodbe niso preveč nevarne. Pred dobro uro je bil spet tukaj. Zdravila, ki jih je dal, so dobra. Zdaj mu verjamem, da boste ostali pri življenju. Tako sem mu hvaležna! Samo da niste umrli!»

«Gospodična!»

Novak je strmel in ni vedel, kaj bi. Na mah se mu je popolnoma vrnil spomin in zavedel se je velike nevarnosti, iz katere ga je rešila samo Viktorijina skrbljivost. Čutil je, da bi ji moral nekaj reči v zahvalo, pa ni mogel.

Kako napak jo je sodil! Bal se je je, pa ni vedel, da ima v njej najboljšega angela varuha, ki je bdel nad njim vse dni in noči.

«Viktorija!» je vzdihnil ponovno in stegnil levico, da bi jo pobožal po laseh. «Hvala vam za vse!»

«Tako sem se bala, da bom morala doživeti prav tako usodo kakor Bogomila!»

Novak se je nasmehnil in jo je še dalje božal po licu. Ni vedel, kaj naj ji reče. Nekaj časa sta molčala, pogreznjena vsak v svoje misli. Potem je deklico premagalo, da so ji oči padle skupaj. Naslonila se je na posteljo in zaspala. Tudi Novak je zaspal. Dekla, ki je proti večeru prišla v sobo, ju je dobila še vedno speča. —

Dopisi

LASKO

Tudi mi v Laškem nismo s povešeno glavo spali na praznik zedinjenja.

Skupno z dekliškim krožkom smo se potrudili, da smo priredili slavnostno akademijo. V nabito polni nadzupnijski dvorani smo v 12 točkah izvajali lep program: igra naraščaja, mladcev in članov, tudi gojenke, mladenke in članice so se prav lepo naučile svoje simbolične vaje. Pričetek akademije je bila državna himna, nato je brat predsednik pozdravil vse odličnike ter vse navzoče župljane. Posebno klen je bil govor brata Kolšeka, saj je orisal delo naše organizacije ter spomine na osvoboditev ter zedinjenje Jugoslavije.

Zaključek akademije je bil s pozdravom slovenske zastave, ki jo je spremljala pesem »Dvignite orli« Med odmevi je zabaval vse navzoče tamburaški zbor od Sv. Lenarta. Predvsem se moramo zahvaliti našemu vnetemu delavcu naše organizacije g. duhovniku vodju, ki s svojim delom izvedel akademijo.

Kakor cvetica potrebuje vode, da ne usahne v pekočem letnem času, tako tudi mi v Laškem potrebujemo to, kar si vsa mladina želi, da bi se kaj kmalu združili skupno pod eno streho, da bi se skupno segrevali ob enem ognjišču ter z veseljem delali za našo organizacijo, da se čimprej pozida prosvetni dom! Prosvetni dom, to je naša potreba! To bo nas razveselilo, ko bomo slišali prve udarce delavca, ki bo prišel s svojim delom! Bog daj, da bi bila ta želja kaj kmalu uslišana! Bog živi!

DROBTINE IZ SPORTNEGA SVETA

Finci so znani kot odlični smučarji, zlasti v tekih na dolge proge. Svoje sposobnosti so predvsem pokazali v vojni z Rusijo lansko zimo, ko so tej na raznih krajih zadali velike izgube in neprilike. S požrtvovalno ljubeznijo do svoje zemlje in velikanskimi naporji ter sposobnostmi so njihove vojaške patrole na smučeh iznenadno prinašale med ruske vrste paniko in izgube, ter dosegale nepopisljive koristi finski vojski.

Najboljši finski smučarji delujejo kot trenerji v raznih državah po vsem svetu. Zdaj pa so tudi doma preorganizirali trenersko službo. Izbrali so 10 trenerjev za domače smučarske tekmovalce. Štirje bodo vadili finske skakače, ostalih šest pa tekače. Tako hočejo nuditi možnost

strokovnega pouka vsem po državi razkropljenim tekmovalcem, pozneje pa izmed dobrih izbrati res najboljše, ki bodo častno in požrtvovalno tekmovali za državne barve. Vodja teh trenerjev je znani Veli Searinen, večkratni zmagovalac mednarodnih tekem in dolgoletni finski državni trener...

V Švici pripravlja smučarska zveza zanimivo in koristno novost, namreč »smučarski tabor mladine«. Zbrati nameravajo v nekem zimskošportnem središču več 100 otrok. Tem hočejo nekaj dni nuditi potreben pouk v smučanju in vse, kar je s tem poukom v zvezi. Za vse nosi stroške država. Tako hočejo razširiti zanimanje in vzbuditi veselje za smučanje in pripomoči najpotrebnejšim, da bodo tudi oni znali in uživali te lepote, ki jih nudi smučanje.

P.K.

Ekspedicija na Himalajo. (Europa Service). Med maloštevilne bele prostore na zemljevidu spada velik del Himalaje s svojim najvišjim vrhom zemlje. Himalaja je trikrat daljša od Alp. Samo majhen del tega velikanskega gorovja je znan. Ima trinajst vrhov nad 8000 metrov višine in niti eden izmed njih ni bil dozdaj premagan. Večina narodov se je udeležila raziskovanja njenih tajnosti. Med onimi, ki so želi največje uspehe in ki so doprinesli tudi največje žrtve, je tudi Nemčija. Kakor je znano, je nemško ekspedicijo na Himalajo presenetila vojna.

O lanski ekspediciji nemškega Planinskega društva v Charwal-Himalajo je te dni poročal prof. dr. Schwarzgruber (Dunaj) v predavanju Društva za Geografijo in Statistiko v Frankfurtu ob Meni. Prof. dr. Schwarzgruber je bil sam deležen ekspedicije. Tudi ta nemška ekspedicija je imela uspehe in neuspehe kakor vsaka druga. Kajti vzrok neuspehov čisto niso planine same, marveč vreme, monsun. Ekspedicija se je utaborila v višini 4000 metrov na mestu, od katerega so se mogli razni vrhovi najlažje doseči. Smeli planinci so se popeli na šest vrhov nad 6000 metrov višine; od nekaterih so se morali zopet vrniti, ne da bi bili kaj opravili, ker današnja planinska umetnost ne zadoštuje za premaganje granitnih sten.

Poleg tega pa se je vse področje izvora Gangesa temeljito raziskovalo. Veličastni predori Gangesa pričarajo pokrajino, ki močno spominja na Švico. Tudi vasi v 2800 m višine, ki so zidane vse iz lesa, močno spominjajo na planinske vasi v Švici. Zaradi močnih sončnih žarkov dozorevajo v tej višini na Himalaji še marelice, hruške in jabolka; po ziml

Približavala se je velika noč. Novak je še vedno ležal bolan in hrepenel, da bi prej ko prej ozdravel. Še nikdar ni tako hrepenel po domu, kakor v teh dneh, ko je bil priklenjen na posteljo. Edino razvedrilo mu je bila Viktorija, ko je včas po cele ure presedela ob njegovi postelji in ga zabavala.

Tako se mu je bila priljubila v zadnjem času! Stregla mu je tako, kakor bi mu samo rodna sestra. Vsako željo mu je brala v očeh. Kadar mu je bilo treba prevezati rano in jo izprati z zdravilom, je to opravljala s tako nežnostjo, da je bilo Novaku prej prijetno kakor neugodno. Tudi čaj, ki ga je moral piti s pomirjevalnimi kapljicami, mu je pripravljala sama. Tega posla se je bila tako navadila, da se ji sploh ni bilo treba ozirati po stekleničkah, ki sta stali na posteljni omarici. Že v rokah je čutila, katera je prava. Novak se je včasih pošalil: »Pazite, gospodična, da se ne zmotite in mi ne nalijete strupa v čaj!«

Ob taki priliki se je Viktorija samo nasmehnila in se ozrla na tisto stekleničko, ki je imela na napisu mrtvaško glavo.

»Nič se ne bojte,« mu je dejala, »nočem, da bi postala Bogomila.«

In potem sta se dalje pogovarjala o njegovem domu. Tolažila ga je, ko je bil včas žalosten in ni verjel, da bo do počitnic res ozdravel.

»Pojdite, pojdite, kaj ne čutite, da vam gre iz dneva v dan na bolje? Rana se je že zacelila, v glavi boste pa tudi kmalu zdravi. Težek pretres možganov ste imeli in morate še nekaj časa ostati v postelji. Bolje je, da pojdete popolnoma zdravi domov, kakor da bi morali morda tik pred počitnicami ponovno leči.«

Ni vedel kaj reči na te besede in moral ji je dati prav.

Viktorija pa tega ni govorila toliko iz prepričanja kakor zato, ker je pri tem mislila sama nase. Ni si mogla zamisliti, kako bi bilo, če ne bi mogla Novaku več streči. Bala se je tistega dne, ko bo odšel na počitnice. Tedaj se bo začel zanjo pravi pekel...

*

Nekega dne je vse popoldne sedela ob njegovi postelji. Dopoldne je Novak poskušal vstati in je hodil nekaj časa po sobi. Pa je čutil, da je še zelo slab in da se mu tresejo noge.

»Res se mi zdi, da za to veliko noč ne bom videl domačih. Prvič se bo to zgodilo. Ko bi vi vedeli, kako je to hudo!«

»Nikar ne bodite malodušni! Boga zahvalite, da je tako, kakor je. Nihče niti ne slutiti, kdo je tisti, ki so ga takrat lovili. Ko bi vi vedeli, kaj je bilo po mestu tedaj! Vse je bilo pokonci in še danes govorice niso potihnile. Iz policije se vse norčuje. Upravnika so že odstavili. In potem, ko boste ozdraveli, boste še naprej lahko delali vse to, kar ste začeli.«

Nasmehnil se ji je. Vedel je, da govori iskreno in da odobrava njegovo početje. Veliko hvaležnost je čutil do nje in zdelo se mu je, da bo tudi njemu dolgčas po njej, ko se bosta morala ločiti. Toda na to ni hotel misliti. Premagal se je in zatajil v sebi čustvo, ki se mu je porajalo v srcu.

Zunaj je bil krasen dan in pogled mu je ušel skozi okno na planine, ki so čudovito žarele v žarkih pomladnega sonca.

»Poglejte, kako je lepo!« ji je dejal, da se je še sama zastrmela za nekaj trenutkov skozi okno.

Potem ga je narahlo prišla za roko in molče sta se gubila vsak v svojih mislih.

Potem ju je zmotila dekla, ko je prinesla čaj.

»Počivat boste morali,« je dejala Viktorija, ki ji je bilo, kakor da bi se prebudila iz sladkih sanj.

»Ne še, Viktorija, lepo je tako!«

»Prav, pa pozneje.«

Bila je srečna, da je slišala od njega te besede, ki so ji toliko povedale.

In pogovarjala sta se še dalje in se gubila v sanjah. Viktorija je spoznala, da jo ima Novak rad, čeprav tega ne mara izdati. In to spoznanje ji je bilo sladko.

»Kaj mislite, Viktorija, ali ni bilo napačno moje početje? Kaj če bi bili v vsaki državi samo taki ljudje, kakor sem jaz?«

»Kar vi počnete, je zame vse pravilno, tudi če bi v resnici ne bilo,« mu je odgovorila.

Medtem so planine ugasnile in na mesto je začela legati megla. V sobi je nastal mraz.

»Zdaj boste morali pa prav zares izpiti čaj, sicer se bo shladil. In rano vam bom prevezala,« je dejala. »Potem bom ostala še dolgo pri vas, dokler boste hoteli.«

»Hvala vam, Viktorija.«

Dvignil se je in prevezala mu je rano. Neko posebno čustvo jo je spreletavalo danes ob tem delu. Zdaj je vedela, da je Novak le njen in ni mogla krotiti svojih občutkov.

»Lepo je, kadar človek čuti, da ga obvezujejo tako nežne roke, kakor so vaše,« je dejal Novak.

»In še lepši so občutki, ko človek neguje takega bolnika, kakor ste vi,« je odvrnila Viktorija.

Ko je ponovno legel, mu je pripravila še čaj. Bil je komaj še mlačen in hlastno ga je pil.

»Danes ima prav poseben okus,« jo je pogledal.

»Več kapljic sem vlila kakor navadno. Da boste bolje spali in imeli lepše sanje.

Nasmehnil se ji je in zatisnil oči.

»Samo za trenutek pojdem. Takoj se bom vrnila.«

Ko je odšla, je Novak začutil v želodecu pekočo bolečino. Ni vedel, od kod naj bi izvirala. Bila pa je vedno hujša. In Viktorije ni hotelo biti od nikoder.

Nenadoma se je Novak zdrznil. Ozrl se je na obe steklenički, ki sta stali pred njim na omarici. Smrtna groza ga je obšla. Ni mogel verjeti, a ko ga je krč v želodecu ponovno zgrabil, ko mu je začelo šumeti po glavi in je čutil bolečine po vseh udih, je le spoznal, da se je deklica zmotila in mu nalila v čaj napačnih kapljic.

»Zastrupljen, umrl bom!« je zarjovel.

Obhajala ga je vedno večja slabost. Bolečine po telesu so se od trenutka do trenutka stopnjevale. Začel se je zvijati in rjevati.

V tem trenutku je stopila v sobo Viktorija. Prav, ko se je hotela opravičiti, da je toliko časa ni bilo, je zagledala Novaka, ki se je vil od bolečin. Vrgla je pogled na stekleničke in na mah ji je bilo vse jasno.

»Umorila sem vas, odpustite, odpustite!« je kričala ko obsedena. Novak je že hropel.

»Profesorja pozdravite in domov sporočite,« je izdaval iz sebe.

»Nimam kaj odpuščati. Kazen je to, kazen.«

Viktorija je planila po babico in deklo, sama je odhitela po zdravnika.

Ko je ta prišel, je bilo že prepozno. Novak je dotrpel... Čez dva dni so ga pokopali. Na pogrebu je bila tudi njegova mati, ki pa so ji prihranili najtežjo novico...

*

Nekaj mesecev nato so dobili v bolnišnico za duševne bolezni mlado deklico, ki je neprenehoma klicala: »Črtomir, Črtomir, Bogomila te kliče!«

»Um se ji je omračil od hudega, ker je po pomoti zastrupila svojega ljubimca,« je povedal zdravnik svojemu pomočniku. »Ljubezen ubija,« je še pristavil...

Konec.

pa so vasi pokrite z dva in pol metra debelim snegom in so potem večinoma zapuščene. Tudi živeči ljudje so slični evropski romanski rasi.

Pisarna FIS se je preselila na švedsko (Europa Service). O »FIS« u, svetovni zvezi smučarjev, se ni nič več slišalo od pretekle zime. Predsednik FIS-a, norveški major N. R. Oestgaard, je od aprila tega leta »neizvesten«. Oestgaard je bil adjutant norveškega prestolonaslednika in je, kakor se zdi, skupaj z njim zapustil Norveško. V Oslu se pripoveduje, da sploh ne živi več. Medtem se nihče ni brigal za smučarsko zvezo. Sedaj se je njen prvi podpredsednik, švedski polkovnik Hamilton, zavzel zanjo. Prenesel je pisarno FIS-a v Oestersund na švedskem. Kako se bo usoda FIS-a dalje razvijala, je — kakor vse kaže — odvisno od svetovnega prvenstva februarja 1941. leta v Cortina d'Ampezzo. Tam se bo najbrž sklical kongres, ki bo odločil o nadaljnjem razvoju FIS-a.

Letošnji nemški nogomet. (Europa Service). Nemški nogometni šport se je v tem vojnem letu mirno dalje razvil. Najboljše potrdilo za to dejstvo nam nudi pregled mnogoštevilnih tekem za prvenstvo in za pokal ter mednarodnih tekem, ki so se vršile od 1. septembra 1939. leta. Takih tekem je bilo 15. S tem številom mednarodnih iger stoji Nemčija na čelu vseh evropskih narodov. Šele v velikem razmahu sledi Ogrska s 7, Finska s 6, Švedska in Jugoslavija s 6, Danska in Romunija s 5, Italija s 4, Norveška, Nizozemska, Belgija, Bolgarija, Slovaška, Anglija in Švica s 3 ter Letonška, Estonka in Francija z dvema igrami. Samo po ena meddržavna tekma se je vršila v Litvi, v češkomoravskem protektoratu, na škotskem in v Walesu. Ni pretirano, če se reče, da je Nemčija med vojno znatno pospešila internacionalni nogometni šport v Evropi.

V vsem je Nemčija do sedaj igrala 178 mednarodnih tekem. Med temi je bilo 86 zmag, 59 porazov in 33 neodločnih iger. Razlika začetkov znaša 456 napram 337 v korist Nemčiji. Igralo se je proti 28 narodom, izmed katerih stoji na čelu švica z 28 igrami, a potem sledi Ogrska s 16, Nizozemska s 15, švedska s 13, Norveška z 11, bivša Avstrija z 10 in Danska z 9 tekmami z Nemčijo.

Izdaja Zveza fant. odsekov. — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje - Domžale. — Tisk Misijska tiskarna Groblje - Domžale (Trontelj C. M.)